

Fiskhammsgatan 10, 414 58 GÖTEBORG Tel 031-85 71 00 Fax 031-14 22 75 www.melica.se

Naturvärdesinventering av Kastellegården 1:22, Kungälv kommun

Calle Bergil och Lina Ahnby, Melica gröna konsulter

2017-05-04

Naturvärdesinventering av Kastellegården 1:22

2017-05-04

Uppdragsgivare: Kungälv kommun

Uppdragsgivarens kontaktperson: Erik Liedner

Uppdragsledare, kvalitetsgranskare och inventerare NVI & fåglar: Calle Bergil, Melica

Handläggare och inventerare NVI och groddjur: Lina Ahnby, Melica

Innehåll

Uppdraget	4
Naturförhållanden.....	5
Naturvärden	6
Tidigare dokumenterade naturvärden.....	6
Naturvårdsintressanta arter.....	6
Metod	7
Områdesbeskrivningar	8
Biotopskydd och värdeelement	12
Groddjur	12
Referenser.....	15

Bilaga 1: SIS-standard för Naturvärdesinventering NVI

Bilaga 2: Faktaruta Skyddade, fridlysta, rödistade arter

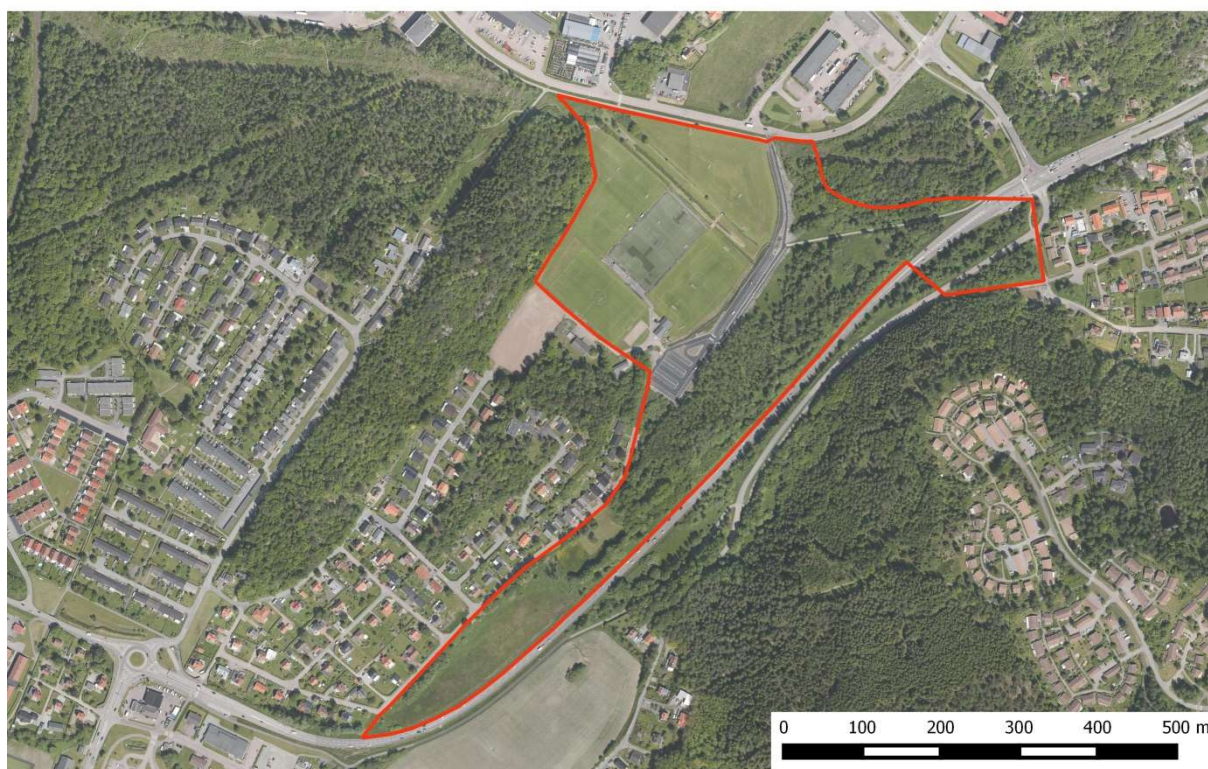
Uppdraget

På uppdrag av Kungälv kommun har Lina Ahnby och Calle Bergil på Melica utfört en naturvärdesinventering (NVI) av området Kastellgården 1:22.

Syftet med naturvärdesinventeringen är att beskriva vilka naturvärden som finns inom området Kastellgården 1:22. Den kommer senare att utgöra en del av beslutsunderlaget för en detaljplan för en multiarena, som ligger i anslutning till väg 168 i Kungälv/ Ytterby. Området fältinventerades den 20 oktober 2015. Extra fältbesök gjordes för inventering av groddjur den 21 april 2016 och för både groddjur och mindre hackspett i april 2017.

Naturvärdesbedömningen är utförd enligt Svensk Standard SS 199000 inkluderande fältstudie på detaljeringsgraden medel samt med tilläggen naturvärdesklass 4, värdeelement, generella biotopskyddsobjekt, groddjur och mindre hackspett.

Områdets avgränsning har markerats med röd linje i karta 1.

Karta 1: Undersökningsområdet

Naturförhållanden

Planområdet för Kastellgården 1:22 är beläget i skarven mellan tätorterna Kungälv och Ytterby. Området som till stor del består av idrottsanläggningen Ytterns IP, avgränsas av Marstrandsvägen i sydväst och av Rollsbo industriområde i norr samt av ett småhusområde och skogsmark åt väster. Inventeringsområdet berör fastigheten Kastellgården 1:22, delar av Rollsbo 1:32 samt delar av Kastellgården 1:23.

En stor del av det c:a 18 ha stora områdets täcks av idrottsanläggningen Ytterns IP, med främst gräsplaner. I anslutning till dessa finns också några små områden med buskar och träd intill en gammal stenmur.

I sydväst mellan idrottsanläggningen och Marstrandsvägen ligger ett område med skog. I nordväst ligger en kulle med ekskog i branten ner mot ett större dike. Söder om diket och cykelvägen som löper parallellt växer en större sammanhängande ung lövskog på fuktig före detta åkermark. Här blandas björkskog med buskage främst av viden. Även en del lind, asp och gråal växer i området. Inom björkskogsområdet finns även en mindre bergsknalle med lite äldre träd, enbuskar och gläntor med gräsmark -, antagligen en gammal ängsmark. Den södra delen av området består av åkermark.

I området finns ett vattensystem i form av öppna diken som avvattnar kringliggande områden. Dessa sammanflödar i ett dike som går mot huvudentrén till Ytterns IP och Ytternvägens vändplats, där det övergår i en i en 670 meter lång kulvert. Kulverten mynnar ut på sydsidan av Marstrandsvägen och längre nedströms rinner vattnet ut i Kyrkebäckens huvudfåra. Kyrkebäcken mynnar i Nordre älv.

Foto 1. Dike framför fotbollsplaner vid Ytterns IP.

Naturvärden

Tidigare dokumenterade naturvärden

Som inledning på arbetet har befintliga naturvårdsunderlag från kommunen, länsstyrelsen, skogsstyrelsen och Artdatabanken gått igenom. För Kastellgården 1:22 finns bland dessa underlag endast en del dokumenterade fågelobservationer i Artdatabanken. Dessa redovisas nedan under rubriken Naturvårdsintressanta arter.

Naturvårdsintressanta arter

Gulsparv (VU)

Gulsparv anges häcka i eller intill området. Gulsparven är fortfarande en vanlig fågel men har minskat starkt i jordbrukslandskapet. Områdets kraftledningsgator, buskar, bryn och ej gräsklippta gräsytor kan vara av värde för gulsparven.

Mindre hackspett (NT)

Har häckat i många år i närheten av Tunge och reviret omfattar troligen även Rollsboområdet, där den fuktiga lövskogen och flera små lövträdsområden i området kan ha visst värde idag och större värde på sikt.

Bivråk (NT)

Noterad i närliggande områden vid upprepade tillfällen under häckningstid. Grodrika våtmarker, lövrika skogar och insektsrika bryn är viktiga jaktmiljöer. Lövsumpskogen i söder och brynet direkt norr om området kan således utgöra delar av ett betydligt större födosöksområde.

Spillkråka(NT) och gröngöling (NT)

Båda arterna föredrar landskap med rikedom på åtminstone ganska grova träd, för gröngölingens del helst i ett lövrikt mosaiklandskap. Området saknar sannolikt betydelse för arterna idag. Skogen norr om idrottsplatsen, inklusive brynet mot denna, kan dock ha betydelse för båda.

Flodsångare (NT)

Flodsångaren hävdade permanent revir i maj-juni 2007. Flodsångaren är sällsynt och knuten till fuktiga öppna områden med viden och andra buskar. Det är inte ovanligt att den dyker upp med tillfälliga häckningar i tidiga stadier av igenväxning av öppna fuktiga marker, inklusive industritomter etc. Områdets värde för flodsångaren är sannolikt begränsat och svårt att upprätthålla på sikt.

På bergknallen (delområde 3) inne i björkskogsområdet påträffades arterna ängshavre och stagg, som är signalarter för hävdade gräsmarker.

På ekarna i delområde 1 fanns stubbspretmossa, guldlockmossa samt glansfläck som signalerar höga naturvärden kopplade till träden.

Inom området växer ett fåtal askar spritt. Asken är numera rödlistad i kategorin sårbar (VU). Eftersom hotet mot asken utgörs av en allmänt spridd sjukdom och inte av ingrepp askmiljöer, föranleder inte förekomsten här någon högre naturvärdering.

Metod

Utifrån påträffade naturvärden i form av strukturer och arter kan områdets naturvärden klassas i enlighet med den standard för naturvärdesklassning som nyligen utarbetats vid SIS.

Denna inventering genomfördes enligt Svensk Standard SS 199000 på nivån medel, inkluderande fältstudie med tilläggen naturvärdesklass 4, värdeelement och generella biotopskyddsobjekt. Att en inventering utförs på detaljnivå medel innebär att endast ytor av 0,1 ha eller mer, eller linjeformade objekt med en längd av minst 50 m och en bredd av minst 0,5 m, avgränsas och bedöms.

Klassningen sker i fyra klasser av förhöjt naturvärde:

1 Högsta naturvärde
2 Högt naturvärde
3 Påtagligt naturvärde
4 Visst naturvärde

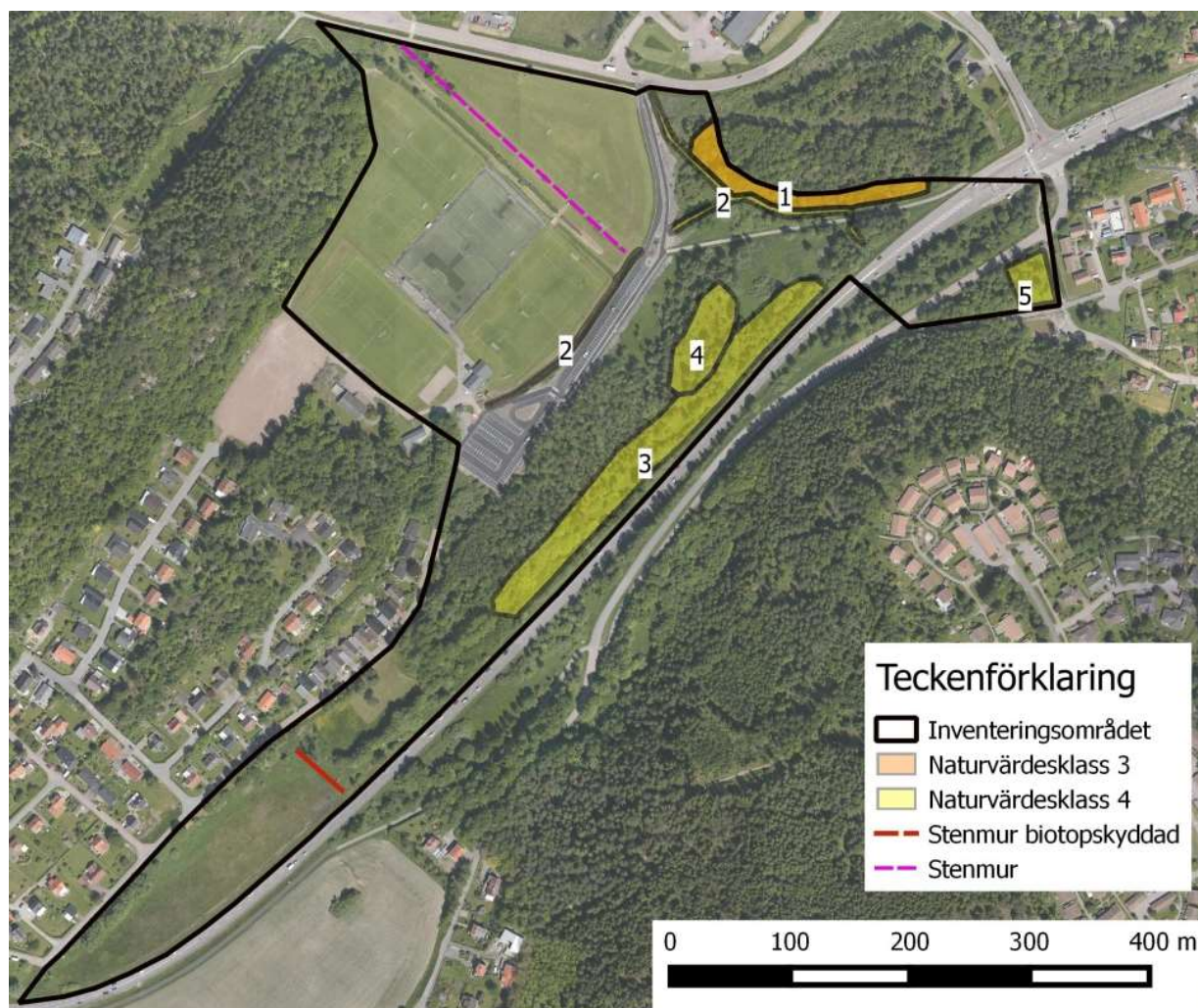
En närmare beskrivning av klassningssystemet ges i Bilaga 1.

I april 2016 gjordes även en groddjursinventering dagtid i området.

Områdesbeskrivningar

Nedan beskrivs de områden som avgränsats som naturvårdsintressanta i samband med inventeringen. Siffrorna i kartan motsvarar beteckningarna för delområden i texten.

Karta 2. Naturvärdesbedömning och biotopskydd.

Delområde 1. Bergsbrant med ekskog

Bergsbrant åt söder med relativt grova och vidkroniga ekar samt inslag av björk, sälg och fågelbär. Utmärkande är också mängden större hasselbuketter som växer inom delområdet. Härutöver finns buskbryn mot diket och Marstrandsvägen med slån, hagtorn, videarter, björnbär och hallon. Fältskiktet är glest med spridda örter som liljekonvalj och skogsviol samt fåtalet gräsarter och ormbunkar så som lundbräken. En stenmur följer branten i området, som också är relativt rikt på grov död ved.

Värden: Vidkroniga och dödvedsrika grova ekar har alltid ett högt naturvärde. Ekens grova bark är en utmärkt växtplats för epifyter så som lavar, mossor och svampar, vilkas artantal kan öka med trädens åldrande. På ekarna vid denna brant växer stubbspretmossa, guldlockmossa samt glansfläck som signalerar höga naturvärden. De stora och grova hasselbuketterna utgör en värdefull miljö för svampar och många andra växter och djur. Välutvecklade brynmiljöer

är ofta artrika och gynnsamma för såväl pollinerande insekter som många högre djur och fåglar, däribland både bivråk och gulsparrv.

Naturvärdesklass 3: Påtagligt naturvärde

Foto 2. Ek och hasselbestånd i delområde 1.

Delområde 2. Större dikessystem, tillhörande Kyrkebäckens vattensystem

Diket, som är ett biflöde till Kyrkebäcken, är delvis kulverterad och förgrenar sig i området. I nordöst, mot Marstrandsvägen, är diket mellan två kulvertar lite bredare och har funktion som en mindre damm.

Vattenkvaliteten i diket är beroende av den omgivande markanvändningen inom avrinningsområdet, där dagvattnet kan ha stor påverkan på naturvärdena i systemet. Då två döda grodor hittades i dikesfåran mot fotbollsplanen och ingången till Ytterns IP, kan detta tyda på förgiftning och sämre vattenkvalitet i denna del. Ingen grodrom eller grodyngel hittades här heller, medan de fanns rikligt vid kulvertarna i mitten av området och uppströms. Det närmaste vattnet som har en bedömd miljöstatus i länsstyrelsens vatteninformationssystem VISS, är Nordre älv, som har måttlig ekologisk status. Dock säger detta inte något om statusen i dikena inom planområdet, eftersom kvaliteten i Nordre älv avgörs av ett ojämförligt mycket större avrinningsområde.

Enligt uppgifter som kommunen fått från Sportfiskarna saknar vattensystemet (dikena) inom planområdet värde som öringbiotop. Möjligtvis kan här finnas spigg. Öring finns i Kyrkebäcken nedströms och kan vandra upp till planområdet, men det låga vattenflödet samt bottenstrukturen gör diket olämpligt som lek- och uppväxthabitat. Däremot behöver man ta

hänsyn till öringen nedströms i Kyrkebäcken vid anläggningsarbete och andra åtgärder som kan påverka vattnet.

Sidorna av dikena är på vissa ställen helt igenväxta med videbuskage, björnbär, slån och druvfläder. I vissa partier i dikesfåran växer även vass, kaveldun och älgört. Botten på diket är mestadels humusrik lera, ibland med inslag av sand, men saknar strukturer av ett naturligt vattendrag.

Värden: Delar av dikesystemet är bra grodlekslokaler. Vanlig groda är hittad i området men det är möjligt att även åkergroda leker här.

Naturvärdesklass 4: Visst naturvärde

Foto 3. Dike i delområde 2.

Delområde 3: Igenväxande lövsumpskog

Lövsuccesion på blöt/ fuktig mark som tidigare varit åker. Mestadels björkar med inslag av sälg och asp samt buskage av viden och brakved. I fältskiktet växer vass, älggräs, grenrör, brännässla, blåtåtel samt sjöfräken och i bottenskiktet vitmossor.

Värden: Björksumpskogar som denna är värdefulla för näringsämnesretention och utjämning av dagvatten. Den är också ett habitat som kan hysa en stor mångfald av arter, däribland groddjur samt dödvädsberoende arter såsom mindre hackspett, genom att det snabbt bildas död ved i området.

Naturvärdesklass 4: Visst naturvärde

Foto 4. Igenväxande lövsumpskog.

Delområde 4: Bergkulle med öppen mark

Område med berg i dagen samt öppnare gräsmark på en höjd inne i sumpskogsområdet mellan idrottsanläggningen och Marstrandsvägen. Här och där finns ängsfragment med torrängsarter som ängshavre och stagg. I området växer spridda träd såsom björk, ek, rönn, asp samt tall. Även en del större enar och buskage av viden.

Värden: Mosaiken med hällar och gräsytor i detta område skapar gynnsamma livsmiljöer för många arter. Att arter så som ängshavre hittats kan visa på att området tidigare varit präglad av bete och att fler missgynnade ängs- eller betesmarksväxter kan förväntas.

Naturvärdesklass 4: Visst naturvärde

Delområde 5: Sälgskog med död ved

Delområde i nordöst. Området avgränsas av väg och cykelväg samt av bestånd med mindre död ved i angränsande skog. Här växer främst sälg och björk men finns även inslag av fågelbär, fläder, kaprifol och hallon. I fältskiktet växer gödslingsgynnade arter som kirsåål, älgört, brännässla och hundäxing samt vecketåg i diket som korsar området. I området finns gott om död ved, främst från sälg. En del av de döda träden är uppsågade, antagligen då de fallit nära cykelbanan.

Värde: Död ved är intressant för en mängd arter, exempelvis mindre hackspett.

Naturvärdesklass 4: Visst naturvärde

Biotopskydd och värdeelement

I området hittades två stenmurar i öppet landskap. Stenmurar tillför alltid viktiga strukturer för växter och djur i landskapet, bland annat genom att de kan fungera som husrum och övervintringsplatser för bland annat smådäggdjur, grod- och kräldjur. Dessutom har de historiska och estetiska värden, framförallt i öppna kulturlandskap. Av dessa skäl är stenmurar över eller utmed jordbruksmark skyddade av det generella biotopskyddet.

Den ena stenvuren ligger i den sydligare delen och gränsar mot åkern. Denna är nästan helt övervuxen och delvis svår att följa men är biotopskyddad då den ligger i åkermark. Den andra stenvuren, som ligger i den norra delen mellan fotbollsplanerna, är i relativt gott skick och endast övervuxen av videbestånd (*salix* sp.) i den nordligaste delen. Den har dock inget formellt biotopskydd då markanvändningen nu är ändrad från jordbruk till idrott och rekreation. Båda stenmurarna har dock naturvärden och har därför markerats särskilt i karta 2 (se ovan).

I övrigt finns en del döda träd i området, men inga av dem bedömdes vara i den storleken att de bör markeras som värdeelement. Det hindrar inte att de har ett visst naturvärde som kan tas hänsyn till som generell naturvårdshänsyn.

Groddjur

2016 gjordes en groddjursinventering dagtid den 21 april, vilket bedömdes vara en tidpunkt då vanlig groda lekt färdigt och dess yngel börjat lämna rommen, medan åkergrodan ett normalår borde ha färsk rom i vattnet. Tidpunkten för grodornas lek varierar dock med årets temperaturer och i synnerhet åkergrodans lek kan variera i tid mellan åren och också avbrytas och återstarta beroende på väderutvecklingen.

Inventeringen utfördes i och intill påträffade ytvatten inom området. I diken - delområde 2 - påträffades rom inom tre avsnitt i dikessystemet i norr (se rödmarkerade områden i kartan nedan). Inom dessa avsnitt hittades då sammanlagt ett hundratal grodromsklumpar och även en hel del nykläckta grodyngel. Huvuddelen av rommen hittades i det östra avsnittet, nedanför bergsbranten i delområde 1. Lite längre nedströms i diket, mellan fotbollsplanen och vägen med parkeringar, påträffades ingen rom men däremot två döda grodor, varav en kunde artbestämmas till vanlig groda. Slutsatsen av inventeringen blev att det mesta av rommen sannolikt härrör från vanlig groda, som lekt ganska sent detta år, men att åkergroda inte kunde uteslutas.

Eftersom grodinventeringen 2016 resulterade i misstanke om åkergroda, men utan säkerställd förekomst, gjordes ett kompletterande fältbesök den 10 april 2017. En värmeperiod på våren hade då aktiverat vanlig groda sedan en tid i trakterna, men även åkergrodor hade då hörts spela på andra lokaler i regionen. 150 romklumpar av vanlig groda/åkergroda konstaterades, men inga grodor hördes. Den tidigt lagda rommen pekade på vanlig groda, som skulle kunna ha lekt färdigt vid besöket. För att om möjligt säkerställa att åkergroda inte missats, gjordes ytterligare ett kort besök den 19 april. Inga grodor hördes spela heller denna gång, men ytterligare cirka 100 klumpar påträffades. Tyvärr gick det dock inte att säkert säga huruvida dessa kommit från åkergrodor eller från vanliga grodor som lekt sent på grund av den kalla

period som följde på den första värmen i april.

Vår bedömning blir för det första att vanlig groda har en stor lekpopulation i området. Vad gäller åkergroda kan det inte uteslutas att en viss lekpopulation finns, men avsaknaden av säkra fynd trots de förnyade inventeringsansträngningarna gör att bedömningen blir att åkergroda troligen inte leker i området. Det kan också konstaterats att samtliga fyra grodindivider från området som kunnat identifieras säkert har varit vanlig groda. Större vattensalamander eller andra groddjur utöver åkergroda, fridlysta enligt §4 artskyddsförordningen bedöms ej kunna finnas i området.

Det kan noteras att det i dikesavsnittet mellan fotbollsplanen och vägen med parkeringar inte påträffades någon rom, trots goda ljus/värmeförhållanden, men däremot två döda grodor. Detta kan det tyda på sämre vattenkvalitet här.

Karta 3. Lekplats för grodor (delområde 2).

Hackspettar

Som nämnts ovan under dokumenterade värden, har spillkråka, gröngöling och mindre hackspett – alla tre rödlistade som NT; missgynnade - noterats i området, dock ingen av dem häckande.

Spillkråka och gröngöling föredrar landskap med rikedom på åtminstone ganska grova träd, för gröngölingens del helst i ett lövrikt mosaiklandskap. Själva området saknar sannolikt betydelse för båda arterna idag, medan t.ex. skogen norr om idrottsplatsen, inklusive brynet mot denna, kan ha betydelse för båda.

Mindre hackspett har häckat i många år i närheten av Tunge och reviret omfattar troligen även undersökningsområdet, där murknande björkar i den fuktiga lövskogen skulle kunna fungera som boplats, medan ekarna i delområde 1 kan ha visst värde som födosöksområde.

Värdena för mindre hackspett av dessa två skogsbestånd beror i stor utsträckning på det omgivande landskapet; huruvida detta kan härbärgera ett mindre hackspettrevir och hur viktig

i så fall björksumpskogen kan vara som boplats. Ett mindre hackspettpar bedöms behöva minst cirka 40 ha äldre lövdominerad skog inom ett område på upp till 200 ha. Tillräckliga födosökshabitat bedöms som regel vara en viktigare begränsande faktor för mindre hackspetten än tillgången på boplatser – t.ex. i björksumpskog - som dock bör ligga någorlunda centralt i reviret. För att utröna dessa förhållanden utökades fågelinventeringen med en analys av hackspettmiljöer i området och det omgivande landskapet. Områdets betydelse för mindre hackspett analyserades genom att

1 studera befintliga uppgifter om arten i närområdet ffa från Artportalen

2 studera flygbilder och inventeringsdata om lövskog i trakten, kompletterat med kontrollbesök

3 förnyat fältbesök i området samt i omgivande aktuella lövskogsområden för att bedöma möjliga värden för mindre hackspett.

Fältbesöket genomfördes den 24 mars, då skogsbestånd som noterats intressanta på kartan besöktes och lämpliga födosökmiljöer avgränsades. Hål av mindre hackspett eftersöktes i Rollsboområdet.

Inga bohål påträffades i Rollsboområdet och analysen av lövbestånden visade att intressanta områden för mindre hackspett finns dels i sydväst mot Kastellegården och dels mot nordväst kring Tunge. För båda områdena hamnar dock Rollsbobestånden som alltför perifera små öar och Rollsboområdet bedöms därför ha liten betydelse för mindre hackspett.

Referenser

ArtDatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala

ArtPortalen (www.artportalen.se)

Swedish Standards Institute 2014: Naturvärdesinventering(NVI)– Genomförande, Naturvärdesbedömning och redovisning. Svensk Standard SS199000:2014. Swedish Standards Institute. Version 2014-05-27.

Bilaga 1:

Naturvärdesklassning enligt Svensk Standard SS 199000:2014

Utifrån påträffade naturvärden i form av strukturer och arter kan ett områdes naturvärden klassas i enlighet med den standard för naturvärdesklassning som utarbetats vid SIS och fastställts 2014-05-27.

En naturvärdesklassning görs utifrån två kriterier:

- Ekologiska förutsättningar för biologisk mångfald i form av strukturer eller miljöförhållanden, samt naturtyper som är hotade eller sällsynta.
- Förekomst av naturvårdsarter eller artrikedom.

Begreppet naturvårdsarter syftar på:

- Skyddade arter, alltså arter som omfattas av Artskyddsförordningen. I naturvärdesklassningen avses dock av fågelarterna bara de som markerats med B i bilaga till förordningen, är rödlistade eller uppvisar en tydlig och varaktig negativ trend.
- Typiska arter för Natura 2000-naturtyper enligt EU's habitatdirektiv
- Rödlistade arter enligt senaste rödlista från ArtDatabanken
- Signalarter; dels de som används i Skogsstyrelsens nyckelbiotopinventering och dels de som använts som indikatorer på höga naturvärden i andra riksomfattande inventeringar.

Klassningen sker i fyra klasser av förhöjt naturvärde:

- 1 Högsta naturvärde
- 2 Högt naturvärde
- 3 Påtagligt naturvärde
- 4 Visst naturvärde

Så här tolkas klassningen:

1 Högsta naturvärde

Naturvärdesklass 1 omfattar naturvärdesobjekt med särskilt stor betydelse för biologisk mångfald. Varje enskilt område bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.

Till naturvärdesklass 1 förs alla geografiska områden som har kontinuerlig ekologisk funktion som livsmiljö för ett stort antal naturvårdsarter eller flera rödlistade arter eller enstaka hotad art. Förekomst av arter och ekologiska förutsättningar kan inte bli avsevärt bättre med svenska förhållanden som referens.

2 Högt naturvärde

Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.

Naturvärdesklass 2 motsvarar ungefär Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, lövskogsinventeringens klass 1 och 2, ängs- och betesmarksinventeringens klass aktivt objekt, ängs- och hagmarksinventeringens klass 1–3, ädellövskogsinventeringens klass 1 och 2, skyddsvärda träd enligt åtgärdsprogrammet, våtmarksinventeringens klass 1 och 2, rikkärrsinventeringens klass 1–3, limniska nyckel-biotoper, skogsbrukets klass urvatten, värdekärnor i natur-reservat samt fullgoda Natura 2000-naturtyper. Detta förutsatt att de inte uppfyller högsta naturvärde.

3 Påtagligt naturvärde

Varje enskilt område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det bedöms vara av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.

Naturvärdesklass 3 motsvarar ungefär ängs- och betes-marksinventeringens klass restaurerbar ängs- och betes-mark, Skogsstyrelsens objekt med naturvärde, lövskogsinventeringens klass 3, ädellövskogsinventeringens klass 3, våtmarksinventeringens klass 3 och 4 samt skogsbrukets klass naturvatten.

4 Visst naturvärde

Varje enskilt område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det är av betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.

Naturvärdesklass 4 motsvarar inte någon klass i de större nationella inventeringar som gjorts. Naturvärdesklass 4 motsvarar ungefär områden som omfattas av generellt biotopskydd men som inte uppfyller kriterier för högre naturvärdesklass.

Naturvärdesklass 4 är användbar för områden som tydligt påverkats av mänsklig aktivitet men där det trots allt finns biotopkvaliteter eller arter av viss positiv betydelse för biologisk mångfald, t.ex. äldre produktionsskog med fler-skiktat trädbestånd men där andra värdestrukturer och värdeelement saknas.

Bilaga 2: Naturvårdsarter

Begreppet naturvårdsarter myntades av ArtDatabanken 2013 och syftar på följande kategorier av arter:

- Skyddade arter.
- Rödlistade arter
- Signalarter
- Typiska arter (Natura 2000)
- Nyckelarter
- Ansvarsarter

Skyddade arter (§) / (EU)

Arter som omfattas av Artskyddsförordningens fridlysningsparagrafer kallas för skyddade arter. Enlig förordningen är det förbjudet att döda eller störa vissa djurarter som finns förtecknade i förordningens bilaga samt att skada eller förstöra dessa djurs fortplantningsområden eller viloplats. För att vidta åtgärder som kan skada dessa arter krävs dispens från länsstyrelsen. Förordningen omfattar bl a samtliga arter som finns upptagna i EU:s habitatdirektiv (EU), men för alla arter gäller inte samma starka skydd. Vad gäller fåglar omfattas i praktiken alla fåglar som antingen finns upptagna i EU's fågeldirektiv (EU), är rödlistade (CR-NT se nedan) eller har minskat med minst 50% under perioden 1975-2005 (-50%).

OBS: ”Skyddsklassad art”

ArtDatabanken redovisar kontinuerligt på Artportalen, fynd av arter som rapporteras in. För ett antal arter som kan vara utsatta för förföljelse, omfattande plockning eller olovlig jakt redovisas dock inte öppet uppgifter som kan avslöja exakt var arten häckar eller växer. Dessa arter kallas för skyddsklassade, men är inte nödvändigtvis naturvårdsarter.

Rödlistade arter (RE etc.)

ArtDatabanken, vidSveriges lantbruksuniversitet och Naturvårdsverket, har med hjälp av sina specialistkommittéer för olika artgrupper angivit vilka svenska växt- och djurarter som bör klassas som hotade eller missgynnade. Dessa arter kallas gemensamt för rödlistade arter. Arterna anges i sex kategorier och följer det system som Internationella Naturvårdsunionen (IUCN) presenterat för global rödlistning:

- RE. Försvunnen (Regionally Extinct)
- CR. Akut hotad (Critically Endangered)
- EN. Starkt hotad (Endangered)
- VU. Sårbar (Vulnerable)
- NT. Nära hotad (Near Threatened)
- DD. Kunskapsbrist (Data Deficient)

Signalarter (S)

Arter som anses signalera höga naturvärden kallas ofta för signalarter. Begreppet används i Skogsstyrelsens nyckelbiotopinventering, men också för de arter som använts som indikatorer på höga naturvärden i andra riksomfattande inventeringar, t.ex. Jordbruksverkets ängs- och betesmarksinventering.

Typiska arter (T)

Typiska arter är arter vars förekomst indikerar gynnsam bevarandestatus för naturtyp som pekas ut i EU's art- och habitatdirektiv Natura 2000.

Nyckelarter (N)

Nyckelarter är arter som spelar en stor roll i ekosystemen och därmed ”öppnar dörrar” för andra arter. Ingen officiell lista finns ännu framtagen.

Ansvarsarter (A)

Begreppet används för att peka ut arter som ett land eller annan region kan sägas ha ett särskilt ansvar för att bevara, genom att de har en särskild tyngdpunkt i sin utbredning i landet/regionen. Ingen officiell lista finns ännu framtagen.

Naturvärdesinventering av Kastellgården 1:22

Uppdragsgivare: Kungälv kommun

Uppdragsgivarens kontaktperson: Erik Liedner

Uppdragsledare: Calle Bergil, Melica

Handläggare: Lina Ahnby, Melica